Καθώς η Δράμα ταξιδεύει στην Ίριδα...

Καθώς μεσουρανεί η μεγαλομανία και η αξία μιας μινιατούρας ή ενός χαϊκού έχει χαθεί για να πάρουν τη θέση τους πράγματα που δεν αντέχουν συχνά να κρατήσουν τα ανθρώπινα χέρια, ή το ανθρώπινο μέγεθος ως μέτρο, μια εποχή δηλαδή παρατεταμένης πολιτισμικής παρακμής, το «μικρό» είναι μια λέξη αδικημένη. Αλλιώς, σαν ουρανοξύστες που κρύβουν τον ουρανό και κάνουν τον άνθρωπο να νιώθει αδύναμος, οι κινηματογραφικές υπερπαραγωγές δεν αφορούν την οικονομική δυνατότητα των επαρχιακών χωρών, ούτε φυσικά τα φεστιβάλ μεγαθήρια των αμέτρητων αιθουσών, που κανείς δεν συναντάει ποτέ κανέναν, υπηρετούν τις ανάγκες του ανθρώπου, αλλά συχνά τη λογική της ίδιας της υποτίμησής του από ενεργό θεατή, ή δημιουργό, σε απομονωμένο καταναλωτή πραγμάτων που αδυνατεί να παράγει. Στον αντίποδα όλων αυτών, το 47^{ο} φεστιβάλ της Δράμας έχει ακόμα όλα τα χρώματα και τα αρώματα που μπορεί να κρύψει η λέξη «μικρό». Μ' ένα μειδίαμα επίγνωσης και με αυτοεκτίμηση που δεν χρειάζεται να επιδειχθεί, στέκεται ως διαχρονικός αλλά και δυναμικός θιασώτης του εφικτού.

Μεταξύ των εκατοντάδων ταινιών που φτάνουν κάθε χρόνο σ' αυτό, επιλέχθηκαν και φέτος δύσκολα οι ταινίες των διαγωνιστικών του τμημάτων. Χωρίς ποτέ να σημαίνει ότι δεν είναι πολλαπλώς ωφέλιμο - αν ένας ξένος μικρομηκάς διακριθεί στην Ελλάδα - το «εθνικό» και «εθνικό σπουδαστικό διαγωνιστικό» θεωρούνται δικαίως πιο σημαντικά, από τα υπόλοιπα διαγωνιστικά του τμήματα, γιατί είναι ο βασικότερος «ηθικά» φορέας στήριξης (πέραν των οικονομικών φορέων) της «μικρής» και συχνά χειροποίητης τοπικής παραγωγής. Η παρουσία ακόμα των συντελεστών, που έχουν τη δυνατότητα να συζητήσουν και να ανταλλάξουν ιδέες, στο πλαίσιο της μικρής πόλης ανεπίσημα, αλλά και επίσημα στα πρωινά QnA - στα πάνελ δηλαδή των ερωταπαντήσεων – δίνουν έναν ζωντανό ακόμα και κινηματικό χαρακτήρα στο φεστιβάλ που θυμίζει παλιότερες εποχές. Πιθανά άλλωστε και η καταστολή της κινηματικής έκφανσης των φεστιβάλ να είναι και ο στόχος της παγκόσμιας γιγάντωσης και αποπροσωποποίησης τους τη σύγχρονη εποχή. Στη Δράμα όμως η «κινηματική» αίσθηση παραμένει έντονη, όχι μόνο εξαιτίας του μεγέθους και της μορφής αλλά και εξαιτίας του περιεχομένου, που δεν είναι άλλο από το περιεχόμενο των ίδιων των ταινιών.

Οι πενήντα τέσσερις ταινίες των δύο διαγωνιστικών αυτών τμημάτων (που ταξιδεύουν και αυτές τις μέρες δωρεάν για το κοινό στον αυτοδιαχειριζόμενο από τις φοιτητικές ομάδες ιστορικό κινηματογράφο της Ίριδας)* καταπιάνονται με μια μεγάλη γκάμα καίριων πολιτικών και ψυχαναλυτικά πολιτικών ζητημάτων. Σε ό,τι αφορά τις σπουδαστικές (και μιλώντας αναγκαστικά δειγματοληπτικά), στο *Alles Gut* και το *απαρατάτεμε* ο Παύλος Παρασκευόπολος και η Μένη

Τσιλιανίδου καταρρίπτουν το κλισέ, που θέλει τον συντηρητισμό όχι πολιτική και υπαρξιακή επιλογή αλλά ίδιον της τρίτης ηλικίας, στις ταινίες περιγράφουν δύο ρεαλιστικές όσο και χιουμοριστικές αποκαλύψεις σεξουαλικής ταυτότητας μιας εγγονής και ενός εγγονού σε έναν παππού και μια γιαγιά αντίστοιχα. Στο *Pop* της Λίνας Κουντουρά και το *No Future Kids* της Ελένης Πουλοπούλου βλέπουμε με διαφορετικά έντονο εικαστικό τρόπο τα διαχρονικά προβλήματα της αδικημένης νεολαίας που προσπαθεί να επιβιώσει, να σπουδάσει και να «ζήσει» παράλληλα. Στο *Τσάι Μαχαλά* του Βαγγέλη Παναγιωτακόπουλου και στο *Το Ποτάμι περνάει από το χωριό* του Ξενοφώντα Νικολακόπουλου καταγράφεται η εξαφάνιση του τρόπου ζωής αλλά και της ίδιας της επαρχίας λόγω έλλειψης κατοίκων, ενώ από την άλλη, στο *Δέκα Λεπτά Κολύμπι*, ο Αχιλλέας Τσούτσης μας μιλάει για μια αποτυχημένη προσπάθεια ενός ζευγαριού που προσπαθεί να μεταναστεύσει από την Αλβανία στην Ελλάδα το 1971, ανοίγοντας με τη σειρά του το τρομακτικό ντουλάπι των συνοριακών εγκλημάτων της ηπείρου που δεν έχει ακόμα ουσιαστικά ιδωθεί. Τέλος στο *Imaginary Moscow* ο Πάνος Μαζαράκης κλείνει τα μάτια και ονειρεύεται ένα χαμένο παγωμένο τοπίο κοινωνικής δικαιοσύνης που σαν έρωτας έχει ματαιωθεί και καταρρεύσει.

Αντίστοιχα συγκινητικά και πολιτικά είναι και τα θέματα των ταινιών του εθνικού διαγωνιστικού που δεν είναι άλλα από τις συμπλεγματικές ρίζες του φασιστικού φαινομένου στη σύγχρονη μουσική βιομηχανία, στην ταινία *MJ* του Γιώργου Φουρτούνη, τα διαχρονικά σκοτεινά μονοπάτια του ρατσισμού και της κακοποίησης στην ελληνική επαρχία, στις ταινίες *Roger* και *Γκέκας* του Θάνου Μήτσιου και Δημήτρη Μουτσιάκα αντίστοιχα, η βία που ασκείται στη διαφορετικότητα και τη θηλυπρέπεια, στο *Honeymoon* του Άλκι Παπασταθόπουλου, ο διαχωριστικός ήχος των τσιγγάνων, στα *Χρυσά Βαστά* του Φοίβου Κοντογιάννη, οι μηχανισμοί της εξουσίας εντός οικογένειας και τα διαχρονικά προβλήματα ένταξης των τοξικομανών, στο *Treadmill* και τη *Φοίβη* των Γιώργο Κοιμήση και Βαγγελιώ Σουμέλη, η καταπάτηση των πολιτικών ελευθεριών κατά την περίοδο του Κόβιντ, στην *Άσκοπη Μετακίνηση* και τα *7HZ* των Νικολέτα Λεούση και Μαρία Χατζάκου κ.ο.κ.

Δεν νομίζω πως χρειάζεται να περιγράψει κανείς τη σημασία αυτών των μπουκέτων από μικρές ταινίες αφού μιλούν από μόνες τους, όταν δεν τις υπερασπίζονται, οι συχνά ακόμα ακτιβιστές συντελεστές τους. Ούτε νομίζω ακόμη ότι χρειάζεται να επιχειρηματολογήσει κανείς περαιτέρω για τη σημασία του «μικρού» φεστιβάλ της Δράμας, που διαφεύγει των λογοκριτικών μηχανισμών, εξαιτίας της αδιαφορίας των μαζικών μέσων για τα μικρά πράγματα. Συνεπώς, το ταξίδι της Δράμας στην Ίριδα που συντελείται αυτές τις μέρες δεν μπορεί παρά να είναι το αδιόρατο πολύχρωμο χαμόγελο της κρυφής μας ελπίδας, ή σαν φωτογραφικός αντικατοπτρισμός ένα αντεστραμμένο ουράνιο τόξο.

Από τις 24 έως 27 Οκτωβρίου προβάλλεται με ελεύθερη είσοδο το σύνολο του Εθνικού και του Εθνικού Σπουδαστικού Προγράμματος του 47ου Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας στον Κινηματογράφο Ίριδα

***Αναλυτικά το πρόγραμμα εδώ*: https://www.dramafilmfestival.gr/disff-athens/**